

Provincie Noord-Brabant
Griffie
Postbus 90151
5200 MC 's-HERTOGENBOSCH

3401109

MID_C / 5/9R

referentie
R13.036PdK/PvG

e-mail
info@zuidelijkerekenkamer.nl

datum
25 april 2013

onderwerp
Jaarverslag 2012

doorkiesnummer
040-232 93 38

bijlagen
5

Geachte Griffie,

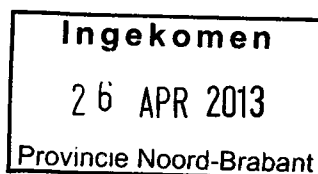
Hierbij bieden wij u een exemplaar aan van het Jaarverslag 2012 van de Zuidelijke Rekenkamer. Het jaarverslag bestaat uit het Verslag van werkzaamheden en de jaarrekening.

De Zuidelijke Rekenkamer heeft dit jaarverslag vastgesteld op 18 april 2013.

De rekenkamer is per 1 januari 2013 ook te volgen op Twitter: @ZuidRekenkamer

Met vriendelijke groet,
Zuidelijke Rekenkamer

drs. P.W.M. de Kroon
directeur - secretaris

Jaarverslag 2012

Deel I: Verslag van werkzaamheden 2012

Deel II: Jaarrekening 2012

Verslag van werkzaamheden 2012

Inhoudsopgave

1	Context werkzaamheden 2012 _____	6
1.2	Wat zouden we daarvoor in 2012 doen en wat hebben we gedaan? _	6
1.3	Wat mocht dat kosten in 2012 en wat zijn de gemaakte kosten? ____	7
2	Onderzoek en overige werkzaamheden 2012 _____	9
2.1	In 2012 afgerond onderzoek _____	9
2.1.1	Strategisch informatiebeleid Noord-Brabant _____	9
2.1.2	Vervolgonderzoek Beleidsevaluaties Noord-Brabant _____	11
2.1.3	Beheer en onderhoud kunstwerken Limburg _____	13
2.1.4	Jaarstukken 2011 Limburg _____	13
2.1.5	Feitenrelaas casus Reiling Sterksel B.V. Noord-Brabant _____	15
2.1.6	Beheer en onderhoud kunstwerken Noord-Brabant _____	16
2.1.7	Verbonden partijen provincie Limburg _____	16
2.1.8	Inzicht in doeltreffendheid subsidieregelingen Limburg _____	17
2.2	Lopend onderzoek per ultimo 2012 _____	18
2.2.1	Risico's Stimuleringsmaatregel woningbouwproductie Noord-Brabant _____	18
2.3	Bespreking en besluitvorming naar aanleiding van onderzoek afgerond vóór 2012 _____	19
2.3.1	Ruimte voor Ruimte-regeling Noord- en Midden Limburg _____	19
2.3.2	Jaarstukken 2010 Limburg _____	19
2.3.3	Aandachtspunten beleidsvoorbereiding en dossiervorming Limburg _____	19
2.4	Overige werkzaamheden in 2012 _____	20
2.4.1	Jaarverslag 2011 _____	20
2.4.2	Onderzoeksprogramma 2013 _____	20
3	Organisatie _____	21
3.1	Bestuur en bureau _____	21
3.2	Gemeenschappelijke regeling _____	21
3.3	Financiën _____	21
3.4	Programmaraad _____	22
3.5	Kennisuitwisseling en opleiding _____	22
3.6	Publiciteit _____	23

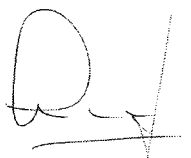
Inleiding

De Zuidelijke Rekenkamer is de gemeenschappelijke rekenkamer van de provincies Noord-Brabant en Limburg. De rekenkamer vindt haar wettelijke basis in de Provinciewet. Ze is ingesteld door Provinciale Staten (PS) van beide provincies en heeft als wettelijke taak het onderzoeken van de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het door het provinciebestuur gevoerde bestuur. Ze rapporteert primair aan PS.

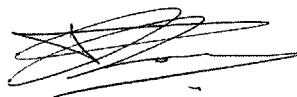
De rekenkamer dient elk jaar een verslag van haar werkzaamheden en een jaarrekening met accountantsverslag over het voorgaande jaar vast te stellen. Bij het verslag van werkzaamheden besteedt de rekenkamer ook aandacht aan de bespreking en besluitvorming binnen de provincies Limburg en Noord-Brabant naar aanleiding van haar aanbevelingen.

Dit is het jaarverslag over het jaar 2012. In Deel 1 wordt in hoofdstuk 1 de context van de werkzaamheden in 2012 omschreven. In hoofdstuk 2 wordt gerapporteerd over de uitvoering van rekenkameronderzoeken, de provinciale bespreking en/of besluitvorming naar aanleiding van rekenkamerrapporten en overige werkzaamheden van de rekenkamer uit 2012. Hoofdstuk 3 gaat in op de organisatie van de rekenkamer en daarmee verband houdende zaken. Deel 2 van het jaarverslag bevat het de jaarrekening 2012.

Het verslag van werkzaamheden is op 18 april 2013 vastgesteld en de jaarrekening 2012 is vastgesteld op 19 maart 2013 door de Zuidelijke Rekenkamer.

drs. L. Markensteyn
voorzitter

drs. P.W.M. de Kroon
directeur-secretaris

1 Context werkzaamheden 2012

1.1 Wat willen we bereiken?

De rekenkamer wil een bijdrage leveren aan het verhogen van de kwaliteit en het lerend vermogen van de besturen van de provincies Noord-Brabant en Limburg.

De rekenkamer richt zich daarbij, aansluitend bij de omschrijving van goed openbaar bestuur zoals gehanteerd door de Verenigde Naties, in het bijzonder op het presteren en functioneren van het provinciaal bestuur. Voor het presteren betreft het de kenmerken vraaggericht, effectief (doeltreffend) en efficiënt (doelmatig) en voor het functioneren de kenmerken transparant en publieke verantwoording.

1.2 Wat zouden we daarvoor in 2012 doen en wat hebben we gedaan?

De rekenkamer voert onderzoeken uit, gericht op de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het door de provincies Noord-Brabant en Limburg gevoerde bestuur.

In haar onderzoeksprogramma 2012 heeft de rekenkamer de werkzaamheden opgenomen die ze in 2012 wilde uitvoeren.¹

In de tabel 1 wordt een overzicht gegeven van de geplande en gerealiseerde werkzaamheden in 2012. In hoofdstuk 2 wordt op hoofdlijnen inhoudelijk ingegaan op de werkzaamheden in 2012.

¹ Het onderzoeksprogramma 2012 kan worden geraadpleegd op de website www.zuidelijkerekenkamer.nl.

Tabel 1

Geplande werkzaamheden 2012	Realisatie 2012
Strategisch informatiebeleid Noord-Brabant	Gepubliceerd (doorloop uit 2011)
Vervolgonderzoek Beleidsevaluaties Noord-Brabant ²	Gepubliceerd (doorloop uit 2011)
Beheer en onderhoud kunstwerken Noord-Brabant	Gepubliceerd
Stimuleringsmaatregelen woningbouw Noord-Brabant	Lopend onderzoek
Beheer en onderhoud kunstwerken Limburg	Gepubliceerd
Jaarstukken 2011 Limburg	Gepubliceerd
Verbonden partijen Limburg	Vervallen
Overige werkzaamheden:	
- Startnotities	* Inzicht in doeltreffendheid subsidieregelingen Limburg * Risico's stimuleringsmaatregelen woningproductie Noord-Brabant
- Nazorg afgeronde onderzoeken	Met name in periode na publicaties
- Jaarverslag 2011	Gepubliceerd
- Onderzoeksprogramma 2013	Gepubliceerd
Extra werkzaamheden 2012	
Een toekomstbestendig strategisch informatiebeleid	Gepubliceerd
Feitenrelaas casus Reiling Sterksel B.V. Noord-Brabant	Gepubliceerd
Evalueren = Leren	Gepubliceerd
Inzicht doeltreffendheid subsidieregelingen Limburg	Gepubliceerd
Artikel Beleidsevaluaties: nog veel verbetering mogelijk	Gepubliceerd februari 2013

1.3 Wat mocht dat kosten in 2012 en wat zijn de gemaakte kosten?

Voor de uitvoering van het onderzoeksprogramma 2012 beschikte de rekenkamer over een budget van € 600.000. De gerealiseerde lasten bedragen € 561.654. De onderuitputting is met name het gevolg van minder externe inhuur dan gepland, onder meer veroorzaakt door een andere inrichting van de onderzoeken naar de kunstwerken.

In tabel 2 wordt inzicht gegeven in de geraamde en gerealiseerde lasten in de periode 2007 tot en met 2011. In de jaarrekening vindt u de realisatie van 2012.

² In haar jaarverslag maakt de rekenkamer melding van de besluitvorming naar aanleiding van haar onderzoek. Bij vervolgonderzoeken wordt onder meer de implementatie van deze besluiten in beeld gebracht.

Tabel 2

Lasten in €	2007	2008	2009	2010	2011
Geraamd	620.000	615.000	615.000	653.000*	600.000
Gerealiseerd (afgerond)	556.000	614.000	599.000	634.000	547.854
Gerealiseerd: % van geraamd	90%	100%	97%	97%	91%

* Het oorspronkelijk budget was € 627.000. Daarnaast € 26.000 als gedeeltelijke financiering voor een extra verzoekonderzoek van PS Limburg betreffende het Reconstructieplan Noord- en Midden-Limburg.

2 Onderzoek en overige werkzaamheden 2012

Dit hoofdstuk bevat een overzicht van de onderzoeken die de rekenkamer in het verslagjaar heeft afgerond en de stand van zaken met betrekking tot lopend onderzoek. Ook wordt voor de afgeronde onderzoeken uit 2012 en eerdere jaren stilgestaan bij de manier waarop het provinciaal bestuur met de uitkomsten van het onderzoek is omgegaan: de bespreking van en eventuele besluitvorming naar aanleiding van het onderzoek. Op deze manier ontstaat inzicht in de formele besluitvorming binnen de provincie naar aanleiding van rekenkamerrapporten op de verschillende onderwerpen en beleidsterreinen.

2.1 In 2012 afgerond onderzoek

2.1.1 Strategisch informatiebeleid Noord-Brabant

Op 6 februari 2012 heeft de rekenkamer het rapport *Strategisch Informatiebeleid provincie Noord-Brabant* vastgesteld. Het rapport is op 2 maart 2012 aan PS aangeboden. Het rapport bestaat uit twee delen, een bestuurlijk rapport en een rapport van bevindingen.

Met het onderzoek stelde de rekenkamer zich ten doel:

- onderzoek te verrichten naar de stand van zaken ten aanzien van het strategische informatiebeleid;
- inzicht te bieden in de wijze waarop PS invulling geven aan hun kaderstellende, autoriserende en controlerende rol bij de vormgeving en uitvoering van het strategische informatiebeleid;
- met het oog op de toekomst, aandachtspunten te formuleren voor Gedeputeerde Staten (GS) en PS.

Aanbevelingen aan GS

- Leg zo spoedig mogelijk een kaderstellende strategische visie op het provinciale informatiebeleid aan PS voor. Formuleer in deze visie de provinciale ambities voor een samenhangende ontwikkeling van de informatievoorziening en de inzet van ICT binnen de provincie. Geef daarbij aan op welke wijze hiervoor afstemming is gezocht met andere overheden.
- Formuleer op basis van de strategische visie in meerjarig perspectief de financiële en personele middelen die nodig zijn om de in de visie verwoorde ambities te realiseren.
- Geef aan welke expertise binnen de provinciale organisatie permanent aanwezig dient te zijn en stem de tijdelijke inhuur van externe ICT-kennis en -ervaring daar op af. Zorg ervoor dat op strategische posities de afhankelijkheid van externe expertise zo gering mogelijk is.

- Overweeg de verankering van de rol van CIO op directieniveau, met verantwoordelijkheid voor de organisatiebrede uitvoering van het informatiebeleid.
- Rapporteer met ingang van 2011 in de Jaarstukken over de beleids- en bedrijfsrisico's die samenhangen met de uitvoering van het provinciale informatiebeleid en voer ten behoeve van die rapportage stelselmatig risicoanalyses uit.
- Zorg vooraf voor een goede 'afsluiting' van de beleidscyclus door het programmeren van evaluatie(s) van het informatiebeleid.

Aanbevelingen aan PS

- Verzoek GS om met ingang van 2012 in de paragraaf Bedrijfsvoering van de Jaarstukken te rapporteren over de uitvoering van het provinciale informatiebeleid en daarbij langs de lijn van de drie 'W-vragen' (wat wilden we bereiken, wat gingen we daarvoor doen en wat mocht dat kosten?) aandacht te besteden aan de volgende aspecten:
 - de mate waarin de provincie beschikt over een strategisch informatiebeleid dat in de pas loopt met recente ontwikkelingen op dit gebied;
 - de interne sturing en beheersing van de ICT-voorziening van de provinciale organisatie;
 - het (externe) toezicht op de ICT-voorziening van de organisatie;
 - vraag van GS op dit punt een bestendige rapportagelijijn.
- Leg in het controleprotocol voor de accountantscontrole vast dat de accountant met ingang van 2012 stelselmatig aan PS zijn bevindingen rapporteert over de stand van zaken rondom informatiebeveiliging. Daarbij dient in ieder geval aandacht geschonken te worden aan logistieke toegangsbeveiliging, wijzigingsbeheer en back-up & recovery.

Gelijktijdig met het rapport is ook de publicatie *Een toekomstbestendig strategisch informatiebeleid* aan PS aangeboden. Het is een verslag van drie gesprekken die de rekenkamer voerde met externe deskundigen en marge van het onderzoek. Doel van deze gesprekken was om van gezaghebbende specialisten te vernemen wat de stand van het denken over informatiebeleid is, welke lessen getrokken kunnen worden uit het verleden en voor welke uitdagingen organisaties staan die een informatiebeleid willen vormgeven en uitvoeren dat kwalitatief aan de maat en toekomstbestendig is.

Provinciale bespreking en besluitvorming naar aanleiding van rapport

De commissie Economische Zaken en Bestuur (EZB) heeft het rapport besproken in haar vergadering van 13 april 2012. De commissie formuleerde daarbij aan PS het voorstel om de conclusies en aanbevelingen te onderschrijven en GS opdracht te geven de aanbevelingen uit te werken en toe te passen. PS besloten in hun vergadering van 11 mei 2012 dit advies over te nemen. Op verzoek heeft de rekenkamer op 6 juni en 23 augustus een gesprek gevoerd met respectievelijk het

HEC die in opdracht van de provincie een quickscan uitvoert naar de ICT-organisatie en de adviseur Informatiseringsbeleid van de provincie. Ook heeft de rekenkamer op verzoek, op 15 juni 2012, de concept startnotitie Strategisch IT-beleid van de provincie becommentarieerd. Deze startnotitie is de eerste uitwerking van één van de aanbevelingen van de rekenkamer, namelijk het pleidooi voor een kaderstellende strategische visie. De startnotitie is op 14 september van het verslagjaar besproken in de commissie EZB. Daarnaast werd in de Boardletter 2012 door de externe accountant van de provincie aangegeven dat hij, conform de aanbevelingen van de rekenkamer, vanaf 2012 stelselmatig gaat rapporteren over informatiebeveiliging.

2.1.2 Vervolgonderzoek Beleidsevaluaties Noord-Brabant

Op 14 mei 2012 heeft de rekenkamer het rapport *Beleidsevaluaties provincie Noord-Brabant (vervolgonderzoek)* vastgesteld. Het rapport is op 21 juni aan PS aangeboden. Het bestaat uit twee delen, een bestuurlijk rapport en een rapport van bevindingen.

Met dit vervolgonderzoek stelde de rekenkamer zich ten doel inzichtelijk te maken in hoeverre de provincie Noord-Brabant beschikt over een in opzet en werking bruikbaar systeem van beleidsevaluaties dat ingezet kan worden om kwalitatief goede informatie te genereren over (de doelmatigheid en doeltreffendheid van) de realisatie van beleidsdoelstellingen. Daarnaast wilde ze inzicht geven in hoeverre GS hun toezeggingen naar aanleiding van de eerdere rekenkameronderzoeken naar dit onderwerp, *Focus op beleid* (2006) en *Quickscan Evaluatie Informatieve weg* (2008), zijn nagekomen.

Aanbevelingen aan GS

- Verleen de eenheid Kennis & Onderzoek bij haar definitieve instelling voldoende bevoegdheden en sanctiemogelijkheden voor een effectieve sturing op de (kwaliteit van de) programmering, opzet en uitvoering van onderzoek.
- Zie toe op een kwalitatief goede uitvoering van het onderzoeksbeleid. Investeer in professionaliteit, besteed daarbij aandacht aan het kritisch begeleiden van onderzoeken die in- en extern worden uitgevoerd en wees realistisch of onderzoeken binnen de gegeven randvoorwaarden (naar inhoud, beschikbare middelen en benodigde tijd) uitgevoerd kunnen worden.³ Op deze wijze zal de bruikbaarheid (verder) toenemen.
- Presenteer in de onderzoeksplannen voor elk gepland onderzoek een raming/inschatting van de verwachte totale kosten en geef bij de verantwoording over de realisatie voor elk uitgevoerd onderzoek inzicht in de feitelijke kosten. Geef daarbij inzicht in zowel de externe als interne kosten.

³ Zie in dit verband ook een eerdere publicatie van de Zuidelijke Rekenkamer: Criteria voor het ontvankelijk verklaren van onderzoeksvragen door Provinciale Staten Limburg, maart 2011.

Aanbevelingen aan PS

- Vraag GS om het onderzoeksbeleid op korte termijn te actualiseren en voor besluitvorming aan PS voor te leggen. Vraag GS om hierbij ook de aandachtspunten uit het onderzoek te betrekken en zorg te dragen voor afstemming met andere kaders die zich richten op dezelfde onderwerpen.
- Zie scherper toe op nakoming van de door GS gedane toezeggingen.

Gelijktijdig met het rapport heeft de rekenkamer ook de publicatie *Evalueren = Leren* uitgebracht. De publicatie is een verslag van gesprekken die de rekenkamer voerde en marge van haar vervolgonderzoeken naar beleidsevaluatie in de provincie Limburg (december 2011) en Noord-Brabant. Om aandacht te besteden aan het bredere onderzoekspectrum en suggesties te kunnen geven voor de verdere vormgeving van beleidsevaluaties door de beide provincies, heeft de rekenkamer aan drie deskundigen uit de wereld van wetenschap, onderzoek en overheidspraktijk gevraagd om aan te geven welke ontwikkelingen en mogelijkheden zij zien op het terrein van de beleidsevaluatie. Daarnaast heeft de rekenkamer een artikel voorbereid over het zelfde onderwerp voor het blad TPC, tijdschrift over public governance, audit & control bij de Rijks- en decentrale overheid. Het artikel *Beleidsbeoordelingen: nog veel verbetering mogelijk* is in februari 2013 gepubliceerd.

Provinciale bespreking en besluitvorming naar aanleiding van rapport

Op 14 september 2012 heeft de commissie EZB het rapport besproken en een voorstel aan PS geformuleerd om de conclusies en aanbevelingen van de rekenkamer te onderschrijven, GS opdracht te geven alle aanbevelingen van de rekenkamer nader uit te werken en toe te passen en de uitwerking uiterlijk het eerste kwartaal van 2013 aan de commissie voor te leggen. In hun vergadering van 12 oktober 2012 hebben PS dit voorstel overgenomen. Op verzoek van het CDA zegde de verantwoordelijke gedeputeerde toe om voortaan in de reguliere planning- en controlcyclus een aparte paragraaf op te nemen over de stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van toezeggingen die door GS en PS zijn gedaan naar aanleiding van rekenkamerrapporten.

Op verzoek heeft de rekenkamer op 16 augustus met de ambtenaren die belast zijn met de inrichting van de eenheid Kennis & Onderzoek een achtergrondgesprek gevoerd in het kader van één van de aanbevelingen van de rekenkamer, namelijk de actualisering van het onderzoeksbeleid.

Op 14 december van het verslagjaar heeft de commissie EZB vervolgens de kaderstellende nota 'Kaders voor Onderzoek' besproken. Voor deze vergadering was ook het document 'Koersen op Kennis, Kennis- en Onderzoeksagenda provincie Noord-Brabant 2013' ter kennisneming geagendeerd. In beide documenten worden op onderdelen aanbevelingen uit het rekenkameronderzoek uitgewerkt. De commissie besloot om de kaders voor onderzoek en het organisatieplan voor de uitvoering integraal in één keer door PS te laten behandelen. Besluitvorming door PS is voorzien voor maart 2013.

2.1.3 Beheer en onderhoud kunstwerken Limburg

Op 16 maart 2012 heeft de rekenkamer de onderzoeksbrief *Beheer en onderhoud van Kunstwerken provincie Limburg* vastgesteld.

De onderzoeksbrief is op 22 maart aan PS aangeboden.

De rekenkamer heeft het onderzoek zoals eerder aangekondigd in het onderzoeksprogramma 2012 niet uitgevoerd, omdat ze tijdens de voorbereidingen daarop tot de conclusie was gekomen dat er door recente ontwikkelingen niet langer sprake was van een meerwaarde voor uitgebreid rekenkameronderzoek. In de onderzoeksbrief rapporteert de rekenkamer over de bevindingen die ze deed tijdens de voorbereiding op het onderzoek en formuleert ze enkele aanbevelingen.

Aanbevelingen aan GS

- Neem in de paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen in ieder geval ook informatie over de kwaliteit van het onderhoud van kunstwerken op.
- Laat een herbezinning plaatsvinden op de financiering in meerjarig perspectief van het onderhoud aan kunstwerken en stel PS in de gelegenheid zich hierover uit te spreken.
- Overweeg om, bij de in de ogen van de rekenkamer noodzakelijke inbedding van het systeem voor het monitoren van beheer en onderhoud van kunstwerken in het centrale computersysteem van de organisatie, na te gaan of het mogelijk is om tegelijkertijd een publiek toegankelijk informatiepunt te creëren met informatie over de actuele stand van het risicoprofiel van een kunstwerk.

Aanbeveling aan PS

- Verzoek GS om zich uit te spreken over de drie aanbevelingen van de rekenkamer aan haar.

Provinciale bespreking en besluitvorming naar aanleiding van rapport

Naar aanleiding van de onderzoeksbrief werden door twee statenfracties schriftelijke vragen gesteld aan GS. De vragen richtten zich op het beheer van het monitoringssysteem en op de reserve/voorziening onderhoud kunstwerken.

De onderzoeksbrief is op 7 september 2012 in de vergadering van de commissie Ruimte en Infrastructuur besproken. Daarbij stelde de commissie vast dat GS de aanbevelingen van de rekenkamer hebben overgenomen en besloot ze dat verdere behandeling in PS daarom niet nodig is.

2.1.4 Jaarstukken 2011 Limburg

Op 11 mei 2012 heeft de rekenkamer het rapport *Jaarstukken 2011 provincie Limburg* vastgesteld en aan PS aangeboden. De rekenkamer heeft het onderzoek

uitgevoerd op verzoek van PS. PS hadden de rekenkamer eerder verzocht om jaarlijks een onderzoek uit te voeren naar de provinciale Jaarstukken.⁴ Met het onderzoek stelde de rekenkamer zich ten doel om PS te ondersteunen bij de behandeling van de Jaarstukken 2011.

Aanbevelingen algemeen

De rekenkamer handhaaft onverkort de aanbevelingen die zij formuleerde naar aanleiding van haar eerdere onderzoeken met betrekking tot de Jaarstukken en specifieke onderwerpen daarbinnen:

- Zorg voor verdere verbetering van de kwaliteit van de begrotingen en voor een goede aansluiting daarvan op de Jaarstukken. In de Jaarstukken dient in ieder geval een toelichting gegeven te worden op:
 - de mate waarin beoogde doelen en prestaties, zoals die in de begroting zijn gepresenteerd, zijn gerealiseerd;
 - de wijze waarop de geleverde prestaties hebben bijgedragen aan het bereiken van het bijbehorende doel;
 - (indien van toepassing) de reden voor het niet bereiken van doelen en prestaties en de gevolgen daarvan voor het vigerende beleid;
 - de oorzaken en gevolgen van financiële afwijkingen.
- De informatie over doelen, prestaties en kosten dient in samenhang en context gepresenteerd te worden, zodat ook voor een lezer zonder (inhoudelijke) voorkennis begrijpelijk wordt waar het over gaat.
- Zet ook de verplichte paragrafen in begroting en Jaarstukken op volgens de drie W-vragen (Wat willen we bereiken? Is bereikt wat we wilden bereiken?; Wat gaan we daarvoor doen? Is gedaan wat we daarvoor wilden doen?; Wat mag het kosten? Heeft het gekost wat het mocht kosten?).

Aanbevelingen aan PS

- Draag GS op om de gewenste verbeteringen in een integraal verbeterproject 2012-2013 nu daadwerkelijk te realiseren.

Provinciale bespreking en besluitvorming naar aanleiding van rapport

In haar vergadering van 13 juni 2012 heeft de Controlecommissie de aanbevelingen van de rekenkamer overgenomen. PS hebben vervolgens op 22 juni 2012 een motie aangenomen waarin zij oproepen om een Task Force onder regie van de Controlecommissie in te stellen om de aanbevelingen van de rekenkamer op te volgen en uit te werken ten behoeve van een verbeterde opzet en inrichting van de programmabegroting en programmaverantwoording. De verbeteringen dienen uiterlijk bij de behandeling van de begroting 2013 gerealiseerd te zijn. Op verzoek heeft de rekenkamer met de griffie gesproken over de inrichting van de Task Force en heeft ze deelgenomen aan de eerste bijeenkomst van de Task Force op 5 september 2012.

⁴ Brief voorzitter Programmaraad provincie Limburg aan de Zuidelijke rekenkamer, 3 februari 2011

2.1.5 Feitenrelaas casus Reiling Sterksel B.V. Noord-Brabant

Op 6 juni 2012 heeft de rekenkamer het *Feitenrelaas casus Reiling Sterksel B.V.* vastgesteld en aan de leden van een voorbereidingsgroep uit de Statencommissie Ecologie en Handhaving (EH) aangeboden. De voorbereidingsgroep was verantwoordelijk voor de organisatie van een hoorzitting over de inwerkingtreding van provinciale milieuvergunningen. De rekenkamer heeft het feitenrelaas samengesteld op verzoek van de commissie, met het oog op deze hoorzitting. Met haar werkzaamheden stelde de rekenkamer zich ten doel om een onafhankelijk feitenrelaas inzake de casus Reiling Sterksel B.V. op te stellen en een opsomming te geven van cruciale stappen die zich in het proces van vergunningverlening, toezicht en handhaving in de periode 1 januari 2006 - 1 maart 2012 hebben voorgedaan tussen de provincie Noord-Brabant en het afvalverwerkingsbedrijf Reiling Sterksel B.V..

Op 12 juni 2012 ontving de rekenkamer een aanvullend verzoek van de voorbereidingsgroep. Aan de rekenkamer werd gevraagd om extra informatie die inmiddels door Reiling aan de commissie ter beschikking was gesteld, nader te analyseren en daarnaast een opsomming te geven van cruciale stappen die zich hadden voorgedaan na de oorspronkelijke onderzoeksperiode, namelijk tussen 1 maart en 16 mei 2012. De rekenkamer heeft op 29 juni 2012 het feitenrelaas, inclusief aanvullende gegevens, aan de voorbereidingsgroep aangeboden.

Provinciale bespreking en besluitvorming naar aanleiding van rapport

Op 3 september 2012 heeft de rekenkamer een toelichting op het feitenrelaas verzorgd voor de voorbereidingsgroep uit de commissie EH. Daarbij heeft de rekenkamer ook haar ervaringen gedeeld bij de samenstelling van het feitenrelaas. Met name was de rekenkamer kritisch over de kwaliteit van de archivering op het provinciehuis.

Naar aanleiding van de kritische opmerkingen van de rekenkamer over dit onderwerp hebben GS aan de provinciaal archiefinspecteur verzocht om een onderzoek in te stellen naar de gang van zaken rondom het Reilingdossier.

Het feitenrelaas is op de hoorzitting van 7 september 2012 als achtergronddocument gebruikt. Aan het eind van het verslagjaar was de voorbereidingsgroep druk doende met het organiseren van een gesprek met GS als afronding van de hoorzittingsprocedure. Dit gesprek heeft op 11 januari 2013 plaatsgevonden.

2.1.6 Beheer en onderhoud kunstwerken Noord-Brabant

Op 1 november 2012 heeft de rekenkamer het rapport *Beheer en onderhoud kunstwerken provincie Noord-Brabant* vastgesteld. Het rapport is op 16 november 2012 aan PS aangeboden.

Met het onderzoek stelde de rekenkamer zich ten doel om inzicht te verschaffen in de wijze van uitvoering en verantwoording over het beheer en onderhoud van kunstwerken door de provincie Noord-Brabant.

Aanbevelingen aan GS

- Leg zo spoedig mogelijk een kaderstellende beleidsregel over de sturing van het beheer en onderhoud van kunstwerken voor aan PS.
- Stel vervolgens de aangekondigde delen 2 en 3 van de beleidsnota 'Provinciale wegzorg in uitvoering' vast en verwerk daarin (ook) de consequenties van de hierboven aanbevolen beleidsregel.
- Zie toe op een daadwerkelijke operationalisering van het in ontwikkeling zijnde monitoringsysteem per 1 januari 2013. Maak dit systeem, zoals aangekondigd, voor het publiek toegankelijk.

Aanbeveling aan PS

- Verzoek GS om met ingang van 2013 in de Programmabegrotingen en Jaarstukken, met name in de paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen, specifiek te rapporteren over kunstwerken. Daarbij dient in ieder geval inzicht te worden gegeven in de aantallen, de kwaliteit, de risico's en de gevolgen hiervan voor de financiering van het onderhoud van de kunstwerken in meerjarig perspectief.

Provinciale bespreking en besluitvorming naar aanleiding van rapport

Bespreking van het rapport was gepland voor de vergadering van de commissie Mobiliteit en Financiën van 1 februari 2013.

2.1.7 Verbonden partijen provincie Limburg

In haar onderzoeksprogramma 2012 had de rekenkamer een onderzoek naar Verbonden partijen provincie Limburg aangekondigd. Begin 2012 werd echter duidelijk dat de provincie haar deelnemingenportefeuille, waartoe Verbonden partijen behoren, in de eerste helft van 2012 zou gaan evalueren.⁵ De rekenkamer heeft vervolgens besloten om het voorgenomen onderzoek Verbonden partijen op dat moment niet uit te voeren om het stapelen van 'onderzoek op onderzoek' te voorkomen. In plaats hiervan heeft de rekenkamer in 2012, na consultatie van de

⁵ Het evaluatierapport over de deelnemingenportefeuille is op 23 april 2012 vastgesteld en vervolgens aan PS aangeboden.

Programmaraad, besloten om een onderzoek uit te voeren naar de mate waarin de provincie inzicht heeft in de doeltreffendheid van subsidieregelingen in de praktijk. (zie hierna paragraaf 2.1.8)

2.1.8 Inzicht in doeltreffendheid subsidieregelingen Limburg

Op 21 december 2012 heeft de rekenkamer het rapport *Inzicht in doeltreffendheid subsidieregelingen provincie Limburg* vastgesteld. Het rapport is op 4 januari 2013 aan PS aangeboden. Het bestaat uit twee delen, een bestuurlijk rapport en een rapport van bevindingen.

Met het onderzoek stelde de rekenkamer zich ten doel om inzichtelijk te maken in hoeverre en op welke wijze de provincie Limburg invulling en uitvoering geeft aan de wettelijke verplichting de doeltreffendheid van subsidieregelingen regelmatig te evalueren.

Aanbevelingen aan GS

- Geef op het niveau van een subsidieregeling inzicht in de feitelijke resultaten ervan en deel deze informatie met PS.
Daarbij moet in ieder geval ingegaan worden op de ingezette middelen, gerealiseerde prestaties en mate van doelbereiking of bijdrage daaraan. Op die manier wordt duidelijk wat is bereikt met de subsidieregeling en kan de beleidscirkel ook op dat niveau worden gesloten. Deze informatie heeft de provincie ook nodig voor de (verdere) ontwikkeling en het (bij)sturen van het beleid en om inzicht te geven in de geleverde prestaties en doelbereiking op het hogere niveau van de beleidsdoelen. Kom de Awb-verplichting na. Maak in dat verband, waar mogelijk, minimaal aannemelijk of doelen zijn bereikt door de inzet van de subsidieregeling.⁶ Voor de regelingen waarvoor dat niet mogelijk is, moet worden uitgelegd - ook aan PS - waarom dat zo is.
- Pak met voorrang de door de ambtelijke organisatie zelf genoemde verbetermogelijkheden op: formuleer richtlijnen voor het evalueren van subsidieregelingen op doeltreffendheid en investeer in de voorkant van het beleidsproces.
Wat betreft het investeren in de voorkant: wees kritisch bij de keuze en vormgeving van beleidsinstrumenten waaronder subsidieregelingen, formuleer voor subsidieregelingen meetbare doelen en daarop gerichte prestaties, maak bij vaststelling van een regeling duidelijk, ook aan PS, wat nut en noodzaak van de regeling is, of deze geëvalueerd wordt, wanneer, waarop en, wanneer dat niet het geval is, waarop niet en waarom niet.

⁶ Voor mogelijke handvatten verwijst de rekenkamer naar bijvoorbeeld de Handreiking effectevaluatie van subsidies (2011) van de Algemene Rekenkamer en de Handreiking evaluatie doeltreffendheid provinciale subsidies (oktober 2012) van de Randstedelijke Rekenkamer.

Aanbeveling aan PS

- Zie toe op naleving door GS van de aanbeveling om op het niveau van de subsidieregeling aan u te rapporteren over de feitelijke resultaten.

Geef voor de reeds actieve subsidieregelingen aan over welke u in elk geval expliciet wil worden geïnformeerd over de feitelijke resultaten en formuleer daarbij scherp op welke punten inzicht wenselijk is.

Na afronding van het onderzoek zou de rekenkamer besluiten of zij voor een specifieke subsidieregeling zelf een op doeltreffendheid gericht onderzoek zal uitvoeren. Op basis van de uitkomsten van het onderzoek heeft de rekenkamer, in samenspraak met de Programmaraad, besloten om thans geen prioriteit te geven aan een dergelijk onderzoek. Belangrijk argument hiervoor was het ontbreken van een duidelijke meerwaarde en de mogelijkheid om langs andere weg aandacht aan het onderwerp te schenken.

In het onderzoeksrapport verwijst de rekenkamer namelijk al naar belangrijke informatie die recentelijk elders is verschenen over het beoordelen van de doeltreffendheid van subsidieregelingen.

Ook heeft de rekenkamer aangegeven dat zij, indien zij daartoe een verzoek van GS ontvangt, bij wijze van nazorg, met hen van gedachten wil wisselen over een aanpak om de gerealiseerde prestaties, kosten, doelbereik en mate van doeltreffendheid van subsidieregelingen in kaart te brengen.

Provinciale bespreking en besluitvorming naar aanleiding van rapport

Bespreking van het rapport is voorzien voor de vergadering van de statencommissie Cultuur, Welzijn en Leefbaarheid van 15 maart en 19 april 2013.

2.2 Lopend onderzoek per ultimo 2012

2.2.1 Risico's Stimuleringsmaatregel woningbouwproductie Noord-Brabant

Met het onderzoek *Risico's Stimuleringsmaatregel woningbouwproductie provincie Noord-Brabant* stelt de rekenkamer zich ten doel inzicht te verschaffen in de wijze waarop is omgegaan met de beheersing van de risico's bij de ontwikkeling en de uitvoering van de maatregel Stimulering woningbouwproductie.

De rekenkamer wil met het onderzoek toegevoegde waarde leveren aan de inzichten en kennis binnen de provincie op het terrein van risicomanagement. Het onderzoek is in september 2012 opgepakt, op 18 december heeft de rekenkamer de startnotitie voor het onderzoek vastgesteld.

Het onderzoeksrapport zal naar verwachting voor de zomer van 2013 worden gepubliceerd.

2.3 Bespreking en besluitvorming naar aanleiding van onderzoek afgerond vóór 2012

2.3.1 Ruimte voor Ruimte-regeling Noord- en Midden Limburg

GS van de provincie Limburg hebben in een brief van 10 april 2012 de actuele stand van zaken gegeven van de Ruimte voor Ruimte-regeling Noord- en Midden Limburg en de uitwerking van het plan van aanpak en aanbevelingen uit het rekenkamerrapport *Ruimte voor Ruimte-regeling Noord- en Midden Limburg* (oktober 2010). De brief is op 27 april 2012 besproken in de Statencommissie Ruimte en Infrastructuur.

2.3.2 Jaarstukken 2010 Limburg

In het rapport *Evaluatie deelnemingenportefeuille provincie Limburg 2012* (GS, 23 april 2012) wordt gesproken over verbetering van de informatievoorziening richting PS in het kader van de planning- en controlcyclus. GS geven in dat verband aan dat conform de aanbevelingen van de rekenkamer over de jaarstukken 2010, in voorkomende gevallen daarin ook zou moeten worden aangegeven welke verbonden partijen nieuw zijn ten opzichte van het voorafgaand jaar en welke afgesloten zijn en informatie moeten worden verstrekt over stand van zaken en afwijkingen.

2.3.3 Aandachtspunten beleidsvoorbereiding en dossiervorming Limburg

Op 14 maart 2012 heeft de rekenkamer een presentatie verzorgd voor de concernstaf van de provincie Limburg. In de presentatie gaf de rekenkamer een samenvatting op hoofdlijnen van de bevindingen, conclusies en aanbevelingen uit de onderzoeken die zij heeft uitgevoerd in de periode 2005-2011.

Naar aanleiding van de presentatie besloot de concernstaf om:

- de rekenkamerpublicatie *Aandachtspunten beleidsvoorbereiding* voortaan als standaard checklist te gebruiken voor het beoordelen van beleids- en projectplannen van de provinciale afdelingen;
- een voorstel aan de directie uit te brengen over een meer projectmatige aanpak van archivering, gericht op de door de rekenkamer gesignaleerde noodzakelijke kwaliteitsverbetering.

2.3.4 Subsidies Noord-Brabant

Op verzoek van de commissaris van de Koningin heeft de rekenkamer op 13 juni 2012 een achtergrondgesprek gevoerd met vertegenwoordigers van de ambtelijke organisatie die zijn belast met de opstelling van de Algemene Subsidieverordening 2012 van de provincie Noord-Brabant.

De rekenkamer bracht tijdens het gesprek een aantal onderwerpen onder de aandacht, waarmee volgens haar bij de verdere vormgeving van het subsidiebeleid rekening moet worden gehouden. De rekenkamer maakte daarbij gebruik van de inzichten die ze opdeed bij de opzet en uitvoering (in Limburg) van haar onderzoek Inzicht in de doeltreffendheid van subsidieregelingen.

2.4 Overige werkzaamheden in 2012

2.4.1 Jaarverslag 2011

Op 27 maart 2012 heeft de rekenkamer haar jaarrekening 2011 vastgesteld. De jaarrekening is op 30 maart aan PS van beide provincies en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) aangeboden. Op 30 maart 2012 heeft de rekenkamer vervolgens haar jaarverslag 2011 vastgesteld. Het jaarverslag is op 4 april 2012 aan PS en GS van beide provincies aangeboden. Het jaarverslag bestaat uit het Verslag van werkzaamheden en de jaarrekening.

2.4.2 Onderzoeksprogramma 2013

Op 18 december 2012 heeft de rekenkamer haar *Onderzoeksprogramma 2013*, na bespreking in de Programmaraad van 6 december 2012, vastgesteld. Het programma is op 3 januari 2013 aan PS en GS van beide provincies aangeboden.

3 Organisatie

3.1 Bestuur en bureau

De rekenkamer heeft een collegiaal bestuur bestaande uit drie leden. Gedurende het verslagjaar bestond het bestuur uit: de heer L. Markensteyn (voorzitter), mevrouw Th.O.J. Lucardie en de heer J.C. van Dalen. Zij zijn benoemd door PS van de deelnemende provincies.

Voor de uitvoering van haar werkzaamheden beschikt de rekenkamer over een eigen bureau. Het bureau heeft een formatie van vijf personen met in 2012 gemiddeld 4,2 fte en de volgende samenstelling:

- de heer P.W.M. de Kroon (directeur, tevens secretaris van het bestuur);
- mevrouw A.G.M. Matheeuwsen (senior-onderzoeker);
- mevrouw A. Mengde - van der Wal (senior-onderzoeker);
- mevrouw F. I. van der Wal (onderzoeker);
- mevrouw P.J.S. van Gelder (managementassistente).

3.2 Gemeenschappelijke regeling

In 2012 zijn werkzaamheden verricht die moeten leiden tot een op onderdelen meer zelfstandige bedrijfsvoering door de rekenkamer. In consultatie met Programmaraad en de griffies van de beide provincies is vastgesteld dat hiertoe de Gemeenschappelijke Regeling Zuidelijke Rekenkamer Noord-Brabant en Limburg dient te worden aangepast. Een gewijzigde Gemeenschappelijke regeling staat op de agenda van PS van beide provincies op 22 februari 2013.

3.3 Financiën

PS van de provincies Noord-Brabant en Limburg stellen de rekenkamer de nodige middelen ter beschikking voor een goede uitvoering van haar taak. Beide provincies nemen ieder voor de helft deel in de bekostiging van de rekenkamer. Zoals in hoofdstuk 2 gemeld is voor 2012 in dat verband een bedrag van € 600.000 aan de rekenkamer ter beschikking gesteld.

De jaarrekening 2011 en begroting 2013 van de rekenkamer heeft het bestuur op respectievelijk 27 maart en 19 juni 2012 vastgesteld. De begroting is, evenals de jaarrekening, aangeboden aan het ministerie van BZK en aan PS van de beide provincies. De begroting is op 25 juni 2012 verstuurd. Op 13 december 2012

ontving de rekenkamer een brief van het ministerie van BZK met de mededeling dat het ministerie heeft geconstateerd dat de jaarrekening 2011 en begroting 2013 van de rekenkamer in evenwicht zijn en daardoor voor het begrotingsjaar 2013 kan worden volstaan met de repressieve toezichtvorm.

3.4 Programmaraad

De rekenkamer kent een Programmaraad, die adviseert over het door de rekenkamer voorgenomen onderzoeksprogramma en desgewenst als klankbord fungeert voor het bestuur. Via de Programmaraad hebben PS van de deelnemende provincies tevens de mogelijkheid om onderwerpen voor onderzoek voor te dragen. De rekenkamer bepaalt echter zelf welke onderzoeken feitelijk worden uitgevoerd. De Programmaraad bestaat uit drie leden van PS per deelnemende provincie.

In het verslagjaar bestond de Programmaraad uit de leden van PS van Noord-Brabant: mevrouw W.M.A. Arts, mevrouw P.M. Brunklaus, mevrouw J.C.R. Keijzers-Verschelling en de leden van PS van Limburg: de heer J.G.G. Bosch, de heer E.H.J. Bus en de heer H.J.H. Mackus. In de tweede helft van het verslagjaar is mevrouw J.C.R. Keijzers-Verschelling in verband met zwangerschaps- en bevallingsverlof vervangen door mevrouw C.J.M. Aarts-Engbers.

De Programmaraad kwam in het verslagjaar tweemaal bijeen. Tijdens de vergadering van 29 maart 2012 werd het concept jaarverslag 2011 besproken. Ook werd stilgestaan bij de aanpak van voor 2012 geplande onderzoeken. Tijdens de vergadering van 6 december 2012 voorzag de Programmaraad het concept onderzoeksprogramma 2013 van commentaar. Ook werd met de Programmaraad gesproken over de wenselijkheid van een op onderdelen meer zelfstandige bedrijfsvoering door de rekenkamer.

3.5 Kennisuitwisseling en opleiding

Alle vijf de provinciale rekenkamers maken deel uit van de Kring van provinciale rekenkamers, opgericht binnen de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRK).

Naast de Zuidelijke Rekenkamer zijn dat: de Noordelijke Rekenkamer (Drenthe, Fryslân, Groningen), de Rekenkamer Oost-Nederland (Gelderland, Overijssel), de Randstedelijke Rekenkamer (Flevoland, Noord-Holland, Utrecht, Zuid-Holland) en de Rekenkamer Zeeland.

Doel van de kring is de onderlinge afstemming en uitwisseling van kennis. Afstemming vindt plaats rond thema's als: positionering van de provinciale rekenkamers; onderzoek, opleiding en training (kwaliteitskring); bedrijfsvoering. De kring van provinciale rekenkamers zoekt op onderdelen aansluiting bij activiteiten van andere rekenkamers, waaronder de Algemene Rekenkamer. In het verslagjaar werden twee bijeenkomsten in het kader van de kring belegd en door vertegenwoordigers van bestuur en bureau van de Zuidelijke Rekenkamer bijgewoond.

Op 15 maart 2012 organiseerde de Zuidelijke Rekenkamer de jaarlijkse dag voor managementassistenten van de provinciale rekenkamers. Zij spraken onder andere over archief- en informatiebeheer, sociale media, onderhoud websites en de opzet van financiële administraties.

Op 22 maart 2012 organiseerde de Randstedelijke Rekenkamer de jaarlijkse onderzoekersdag van de provinciale rekenkamers. Onderdeel van het programma was de vraag op welke wijze burgers/organisaties bij onderzoek betrokken kunnen worden. De onderzoekersdag is door een vertegenwoordiger van het bureau van de Zuidelijke Rekenkamer bijgewoond.

Op 28 september 2012 hebben twee vertegenwoordigers van het bureau deelgenomen aan een bijeenkomst van de provinciale archiefinspectie en het Brabants Historisch Informatie Centrum. Het onderwerp betrof het duurzaam beheer van digitale overheidsinformatie en het interbestuurlijk archieftoezicht.

In het verslagjaar heeft een onderzoeker van de rekenkamer de tweejarige postinitiële masteropleiding Public Controlling aan de Erasmus School of Accounting & Assurance met succes afgerond.

3.6 Publiciteit

De rekenkamer legt publiekelijk verantwoording af over haar onderzoeksactiviteiten. Haar rapporten zijn na aanbieding aan PS openbaar.

Ook in 2012 heeft de rekenkamer de publicatie van haar rapporten begeleid met persberichten en heeft zij desgewenst een toelichting gegeven op haar onderzoeken tegenover de provinciale organisatie en de media.

Op de website van de rekenkamer worden alle onderzoeken, startnotities, onderzoeksprogramma's, jaarverslagen en de door de rekenkamer uitgebrachte persberichten weergegeven. Ook bevat de website relevante links.

De kosten voor publiciteit zijn in het verslagjaar hoger uitgevallen dan geraamd, dit in verband met aanpassingen aan de website van de rekenkamer en de extra publicaties Een toekomstbestendig informatiebeleid en Evalueren = Leren.

Tel: +31 (0)40 269 82 22
Fax: +31 (0)40 269 82 97
info@bdo.nl
www.bdo.nl

BDO Audit & Assurance B.V.
Postbus 229, 5600 AE Eindhoven
Dr. Holtropaan 15, 5652 XR Eindhoven
Nederland

Zuidelijke Rekenkamer

te Eindhoven

Rapport inzake de jaarrekening 2012

Inhoudsopgave

	Pagina
Accountantsrapport	
Algemeen	2
Resultaten	3
Jaarrekening	
Balans per 31 december 2012	4
Exploitatierekening over 2012	6
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	7
Toelichting op de balans per 31 december 2012	8
Toelichting op de exploitatierekening over 2012	10
Overige gegevens	12
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	13

Tel: +31 (0)40 269 82 22
Fax: +31 (0)40 269 82 97
info@bdo.nl
www.bdo.nl

BDO Audit & Assurance B.V.
Postbus 229, 5600 AE Eindhoven
Dr. Holtropaan 15, 5652 XR Eindhoven
Nederland

Aan het bestuur van
Zuidelijke Rekenkamer
Keizersgracht 5
5611 GB Eindhoven

Eindhoven, 19 maart 2013
ref: 2762502/BvL

Geacht bestuur,

Ingevolge uw opdracht hebben wij de bij dit rapport opgenomen jaarrekening over het boekjaar 2012 van uw onderneming gecontroleerd. De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het bestuur van de entiteit. Het is onze verantwoordelijkheid een controleverklaring inzake de jaarrekening te verstrekken. De jaarrekening is met de overige gegevens opgenomen in de bij deze rapportage opgenomen jaarstukken.

Algemeen

Naamswijziging

Op grond van de Gemeenschappelijke Regeling Zuidelijke Rekenkamer Noord-Brabant en Limburg, die met ingang van 1 januari 2011 in werking is getreden, is de tenaamstelling van deze regeling gewijzigd in Zuidelijke Rekenkamer.

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming 2011

Ingevolge de nieuwe regeling van 1 januari 2011 is het exploitatieresultaat 2011 aangemerkt als voorschot op de beschikbaar gestelde middelen 2012.

Voorstel resultaatbestemming 2012

Aan het bestuur van de Zuidelijke Rekenkamer zal worden voorgesteld, conform de gemeenschappelijke regeling geldend vanaf 1 januari 2011, het resultaat € 38.346 aan te merken als voorschot op de beschikbaar gestelde middelen 2013. Dit bedrag heeft voor 50% (€ 19.173) betrekking op Provincie Limburg en voor 50% (€ 19.173) op Provincie Noord-Brabant. Dit voorstel is reeds in de jaarrekening verwerkt.

Resultaten

Bespreking van de resultaten

Zoals blijkt uit de exploitatierekening bedraagt het resultaat € 38.346 (2011: € 52.146). Teneinde inzicht te geven in de ontwikkeling van het resultaat over 2012 volgt hierna een overzicht gebaseerd op de exploitatierekening 2012 met ter vergelijking de exploitatierekening 2011. Bijdragen en kosten zijn hierbij uitgedrukt in een percentage van de bijdragen.

	2012		2011	
	€	%	€	%
Bijdragen provincies	600.000	100,0	600.000	100,0
Bureau	404.375	67,4	379.766	63,3
Overige kosten	157.279	26,2	168.088	28,1
Som der kosten	561.654	93,6	547.854	91,4
Nettoresultaat	38.346	6,4	52.146	8,6

Tot het geven van nadere toelichtingen zijn wij gaarne bereid.

Hoogachtend,

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

S.C.P.W. Prudon RA MFSME

JAAARREKENING

Balans per 31 december 2012

(na voorstel resultaatbestemming)

	<u>31-12-2012</u>	<u>31-12-2011</u>
	€	€
ACTIVA		
Vlottende activa		
Vorderingen		
Overige vorderingen en overlopende activa	57.455	56.901
Totaal	<u>57.455</u>	<u>56.901</u>

	<u>31-12-2012</u>		<u>31-12-2011</u>	
	€	€	€	€
PASSIVA				
Vermogen		-		-
Kortlopende schulden				
Overige schulden en overlopende passiva		57.455		56.901
Totaal		<u>57.455</u>		<u>56.901</u>

Exploitatierekening over 2012

	<u>2012</u>		<u>2011</u>	
	€	€	€	€
Bijdragen provincies		600.000		600.000
Bureau	404.375		379.766	
Overige kosten	157.279		168.088	
Som der kosten		<u>561.654</u>		<u>547.854</u>
Nettoresultaat		<u><u>38.346</u></u>		<u><u>52.146</u></u>

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Vergelijkende cijfers

De cijfers voor 2011 zijn, waar nodig, geherrubriceerd teneinde vergelijkbaarheid met 2012 mogelijk te maken.

Schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld volgens de van toepassing zijnde wet- en regelgeving, besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De algemene grondslag voor de waardering van de activa en passiva, alsmede voor de bepaling van het resultaat, is de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen voor de nominale waarde.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke gelijk zijn aan de nominale waarde, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden worden gewaardeerd op de nominale waarde en hebben een maximale looptijd van één jaar.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de bijdragen en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen kosten. De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderinggrondslagen.

Resultaten worden verantwoord in het jaar waarin deze zijn gerealiseerd. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

Toelichting op de balans per 31 december 2012

Activa

Viottende activa

Vorderingen

Overige vorderingen en overlopende activa

	<u>31-12-2012</u>	<u>31-12-2011</u>
	€	€
Nog te ontvangen gelden provincie Noord-Brabant	57.455	56.901

De nog te ontvangen gelden provincie Noord-Brabant betreffen gelden die door de kassier, Provincie Noord-Brabant, worden beheerd.

Passiva

Vermogen

	<u>2012</u>	<u>2011</u>
	€	€
Stand per 1 januari	-	382.399
Vrijval	-	-382.399
Stand per 31 december	<u>-</u>	<u>-</u>

Vanaf 2011 is er een nieuwe Gemeenschappelijke Regeling Zuidelijke Rekenkamer Noord-Brabant en Limburg van toepassing. Op grond hiervan zijn de bestaande reserves zoals deze per 1 januari 2011 bestaan, teruggevloeid naar de Provincie Noord-Brabant. Op basis van artikel 9 van deze regelgeving is gesteld dat, indien en voorzover blijkt dat de totale lasten lager zijn dan de voor dat jaar ter beschikking gestelde middelen het overschot in mindering wordt gebracht op de middelen die voor het daarop volgende jaar beschikbaar worden gesteld.

Kortlopende schulden

Overige schulden en overlopende passiva

	<u>31-12-2012</u>	<u>31-12-2011</u>
	€	€
Vooruit ontvangen beschikbaar gestelde middelen Provincie Limburg	19.173	26.073
Vooruit ontvangen beschikbaar gestelde middelen Provincie Noord-Brabant	19.173	26.073
Nog te betalen kosten	19.109	4.755
	<u>57.455</u>	<u>56.901</u>

De vooruit ontvangen beschikbaar gestelde middelen betreft het exploitatieresultaat over 2012. Dit wordt op basis van de vanaf 2011 geldende regelgeving beschouwd als voorschot op de beschikbaar gestelde middelen volgend jaar.

Niet in balans opgenomen rechten en verplichtingen

Huurverplichtingen

De Zuidelijke Rekenkamer is een onderhuurovereenkomst aangegaan inzake de kantoorruimte gelegen aan de Keizersgracht 5 te Eindhoven. De huurprijs bedraagt € 28.907 (exclusief BTW) per jaar. De huurprijs wordt jaarlijks geïndexeerd op 1 januari overeenkomstig de wijziging van het Consumentenprijsindexcijfer, reeks Alle Huishoudens. De overeenkomst is aangegaan voor de duur van 3 jaar, ingaande op 1 januari 2005 en lopende tot en met 31 december 2007. Na het verstrijken van deze periode loopt de huurovereenkomst door van jaar tot jaar, met inachtneming van een opzegtermijn van 6 maanden.

Toelichting op de exploitatierekening over 2012

Bijdragen provincies

	<u>2012</u>	<u>2011</u>
	€	€
Bijdragen provincie Noord-Brabant	300.000	300.000
Bijdragen provincie Limburg	300.000	300.000
	<u>600.000</u>	<u>600.000</u>

De provincie Noord-Brabant functioneert als kassier van de Rekenkamer. De Provincie Limburg heeft haar bijdrage betaald aan de provincie Noord-Brabant.

Bureau

	<u>2012</u>	<u>2011</u>
	€	€
Salariskosten bureau	379.370	357.169
Reis- en verblijfskosten bureau	24.810	24.727
Overige personeelskosten	195	195
Opleiding/training	-	-2.325
	<u>404.375</u>	<u>379.766</u>

Gemiddeld aantal werknemers

Gedurende het jaar 2012 waren gemiddeld 4,2 werknemers in dienst op basis van een volledig dienstverband (2011: 4,2).

Overige kosten

	<u>2012</u>	<u>2011</u>
	€	€
Inhuur	25.804	45.355
Huisvestingskosten	43.720	39.640
Bestuur	46.879	46.755
Publiciteit	13.871	6.974
Kantoorkosten	25.351	22.989
Overige kosten	1.654	6.375
	<u>157.279</u>	<u>168.088</u>

Inhuur

Externe inhuur voor projecten	15.400	36.811
Personeel en diensten van derden	10.404	8.544
	<u>25.804</u>	<u>45.355</u>

Huisvestingskosten

	2012	2011
	€	€
Huur	28.907	28.173
Servicekosten	14.813	11.467
	<u>43.720</u>	<u>39.640</u>

De huur is berekend als éénvierde van de in het onderhuurcontract opgenomen totale huurprijs per jaar, aangezien de Rekenkamer slechts éénvierde deel van de totale onderverhuurde verdieping onderhuurt. Het overige deel van de huurprijs valt ten laste van de andere onderhuurder.

Bestuur

	2012	2011
	€	€
Vergoedingen bestuur	42.425	42.287
Reis- en verblijfskosten bestuur	4.229	4.295
Overige kosten bestuur	225	173
	<u>46.879</u>	<u>46.755</u>

Publiciteit

Drukwerk rapporten	8.415	6.363
ICT voorzieningen	5.456	570
Overige publiciteitskosten	-	41
	<u>13.871</u>	<u>6.974</u>

Kantoorkosten

Automatisering	17.000	17.000
Kantoorbenodigdheden	4.391	3.105
Overige kantoorkosten	3.960	2.884
	<u>25.351</u>	<u>22.989</u>

Overige kosten

Diverse overige kosten	893	5.624
Vergaderkosten	761	751
	<u>1.654</u>	<u>6.375</u>

Eindhoven,

Drs. L. Markensteyn
Voorzitter

Drs. P.W.M. de Kroon
Directeur-secretaris

OVERIGE GEGEVENS

Overige gegevens

Bestemming van het resultaat

Aan het bestuur van de Zuidelijke Rekenkamer zal worden voorgesteld, conform de gemeenschappelijke regeling geldend vanaf 1 januari 2011, het resultaat € 38.346 aan te merken als voorschot op de beschikbaar gestelde middelen 2013. Dit bedrag heeft voor 50% (€ 19.173) betrekking op Provincie Limburg en voor 50% (€ 19.173) op Provincie Noord-Brabant. Dit voorstel is reeds in de jaarrekening verwerkt.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: Het bestuur van de Zuidelijke Rekenkamer

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2012 van de Zuidelijke Rekenkamer te Eindhoven gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2012 en de exploitatierekening over 2012 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de Zuidelijke Rekenkamer is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten. Tevens is het bestuur van de Zuidelijke Rekenkamer verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 218, tweede lid van de Provinciewet. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het Besluit accountantscontrole provincies en gemeenten. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de Zuidelijke Rekenkamer. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de Zuidelijke Rekenkamer gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van de Zuidelijke Rekenkamer per 31 december 2012 en van het resultaat over 2012 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

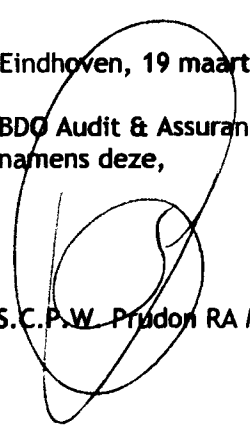
Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2012 voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat de bedragen in overeenstemming zijn met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 217 lid 3 van de provinciewet vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig de van toepassing zijnde wet- en regelgeving, besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, is opgesteld. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Eindhoven, 19 maart 2013

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

S.C.P.W. Prudon RA MFSME